

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
ПРОФ.ЛАЗАР ГРУЕВ**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Тания Райковска- заместник на председателя и ръководител на Търговска колегия на ВКС и
Красимир Влахов- заместник на председателя и ръководител на Гражданска колегия на Върховния касационен съд

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Обръщаме се към Вас във връзка с необходимостта от уеднаквяване на съдебната практика по някои въпроси, свързани с обезпечителното производство, както следва:

1. **Кой е началният момент на срока по чл.390, ал.3, изр.1 ГПК.**
Според постъпил сигнал от Главния инспектор на Инспектората към ВСС, отправен на основание чл.54, ал.1, т.4 ЗСВ, по въпроса е налице противоречива практика на съдилищата, а именно:
 - Срокът за предявяване на бъдещия иск е обвързан от връчване на определението за постановеното определение за обезпечаване на иска /определение от 03.02.2009 г. по ч.гр.д.№ 17/09 г. на ОС-Хасково, определение от 02.02.2012 г. по ч.гр.д.№ 627/12 г. на РС-Велико Търново, определение от 09.04.2010 г. по ч.гр.д.№ 136/10 г. на ОС-Кърджали, определение от 10.02.2012 г. по ч.гр.д.№ 75/12 г. на ОС-Ловеч, определение от 25.03.2011 г. по ч.гр.д.№ 106/11 г. на РС-Златоград, определение от 12.02.2010 г. по ч.гр.д.№ 75/10 г. на РС-Девин, определение от 19.03.2012 г. по ч.гр.д.№ 287/12 г. на ОС-Пазарджик, определение от 02.03.2011 г. по ч.гр.д.№ 1035/11 г. на ОС-Стара Загора, определение от 15.06.2010 г. по гр.д.№ 27320/10 г. на СРС, 43 състав/.
 - Срокът за предявяване на бъдещия иск тече от издаване, съответно от връчване на обезпечителната заповед /определение от 21.07.2011 г. по ч.гр.д.№ 9712/11 г. на СГС, определение от 19.05.2010 г. по ч.гр.д.№ 210/10 г. на РС-Девин, определение от 21.02.2013 г. по гр.д.№ 7309/13 г. на СРС, 41 състав, определение от 27.02.2013 г. по гр.д.№ 8287/13 г. на СРС, 51 състав/.

- Срокът за предявяване на бъдещия иск тече от постановяване на определението за допускане на обезпечението /определение от 07.02.2012 г. по ч.гр.д.№ 431/12 г. на РС- Благоевград, определение от 12.07.2011 г. по ч.гр.д.№ 633/11 г. на ОС- Пазарджик, определение № 327 от 11.05.2012 г. по ч.гр.д.№ 126/12 г. на ВКС, III г.о., определение № 287 от 09.04.2012 г. по ч.гр.д.№ 205/12 г. на ВКС, IV г.о./.
 - В някои случаи с определението за допускане на обезпечението съдът е определял алтернативно началния момент на срока за предявяване на бъдещия иск- от връчване на определението или от получаване на обезпечителната заповед /определение от 21.03.2011 г. по ч.т.д.№ 451/11 г. на ОС-Варна, определение от 02.06.2011 г. по ч.гр.д.№ 4944/11 г. на СГС/, респ. от по-ранната дата между датата на връчване на определението и датата на издаване на обезпечителната заповед /определение от 08.02.2013 г. по гр.д.№ 5010/13 г. на СРС, 48 състав, определение от 25.02.2013 г. по гр.д.№ 8003/13 г. на СРС, 42 състав/.
 - Срокът за предявяване на бъдещия иск тече от влизане в сила на определението за допускане на обезпечението /определение от 21.07.2010 г. по ч.гр.д.№ 255/10 г. на ОС- Кърджали, определение от 23.02.2012 г. по ч.гр.д.№ 76/12 г. на РС- Златоград/.
 - В някои случаи съдилищата дават указания за срока, в който следва да бъде предявен бъдещия иск, но без да определят началния му момент /определение от 27.04.2011 г. по ч.гр.д.№ 80/11 г. на ОС- Смолян, определение от 24.03.2011 г. по ч.гр.д.№ 1205/11 г. на РС- Велико Търново, определение от 24.02.2010 г. по ч.гр.д.№ 1181/09 г. на ОС- Стара Загора, определение № 108 от 09.03.2009 г. по ч.гр.д.№ 105/09 г. на ВКС, III г.о./.
2. **Налице ли е обезпечителна нужда за обезпечаване на искове за собственост чрез налагане на обезпечителна мярка „възбрана“.** По въпроса е налице противоречива практика на съдилищата, вкл. на състави на ВКС. Според едното становище, такава обезпечителна нужда не е налице, тъй като ефектът на непротивопоставимост по отношение на ищеца на извършеното нв хода на процеса прехвърляне на спорното право следва от общия принцип, че никой не може да прехвърли права, които не притежава /определение № 411 от 30.10.2008 г. по ч.гр.д.№ 1597/08 г. на ВКС, II г.о./.
- Същата теза е застъпена и в определение № 381 от 17.09.2009 г. по ч.гр.д.№ 352/09 г. на ВКС, II г.о., в което е прието, че по аргумент от чл.226 ГПК липсва обезпечителна нужда от обезпечаване на иска за делба чрез налагане на възбрана върху делбения имот. Становището, според което е налице обезпечителна нужда от налагане на обезпечителна мярка „възбрана“ при исковете за собственост, е

обективирано в определение № 658 от 01.12.2009 г. по ч.гр.д.№ 557/09 г. на ВКС, I г.о., определение № 3 от 12.01.2009 г. по ч.гр.д.№ 1321/08 г. на ВКС, IV г.о., определение № 22 от 13.01.2010 г. по ч.гр.д.№ 603/09 г. на I г.о., определение № 691 от 02.09.2011 г. по ч.т.д.№ 431/10 г. на II т.о.

- 3. Налице ли е обезпечителна нужда от налагане на възбрана в случаите, при които вписването на исковата молба има оповестително-защитно действие.** Въпросът е решаван противоречиво от съдилищата, като е налице и противоречива практика на състави на ВКС. Според едното становище по въпроса, такава обезпечителна нужда не е налице, тъй като ефектът на непротивопоставимост при извършено разпореждане от ответника в хода на процеса е постигнат посредством вписването на исковата молба /определение № 411 от 30.10.2008 г. по ч.гр.д.№ 1597/08 г. на ВКС, II г.о., определение № 174 от 28.03.2011 г. по ч.гр.д.№ 156/11 г. на IV г.о./. Обратното становище е застъпено в определение № 346 от 24.06.2009 г. по ч.гр.д.№ 292/09 г. на ВКС, IV г.о., според което вписването на исковата молба по чл.19, ал.3 ЗЗД не е пречка за обезпечаване на иска чрез налагане на възбрана, тъй като тази обезпечителна мярка в по-голяма степен охранява правата на ищеца.
- 4. Предпоставка ли е за допускане на обезпечение чрез налагане на възбрана или заповед за придобиване на имуществото- предмет на обезпечението, към патримониума на ответника.** Според едното становище в практиката по този въпрос, в обезпечителното производство не се изследва титулярството на правото на собственост върху вещите, предмет на обезпечението, като за неговото допускане е достатъчно да се установят положителните предпоставки по чл.391 ГПК и липсата на пречки по чл.393 ГПК /определение № 36 от 28.01.2009 г. по ч.гр.д.№ 25/09 г. на ВКС, IV г.о., определение № 320 от 25.05.2010 г. по ч.гр.д.№ 271/10 г. на ВКС, IV г.о., определение № 324 от 03.05.2012 г. по ч.гр.д.№ 105/12 г. на ВКС, IV г.о./. Тезата, според която в обезпечителното производство съдът трябва да изследва принадлежността на имуществото- предмет на исканата обезпечителна мярка като предпоставка за допускане на обезпечението, е застъпена в определение № 277 от 20.05.2011 г. по ч.гр.д.№ 155/11 г. на ВКС, III г.о., определение № 489 от 09.11.2012 г. по ч.гр.д.№ 362/12 г. на ВКС, II г.о. и определение № 491 от 12.11.2012 г. по ч.гр.д.№ 386/12 г. на ВКС, I г.о.
- 5. Кои лица са процесуално легитимирани да обжалват определението за допускане на обезпечение на иска.** По този въпрос в съдебната практика са налице противоречия. Според едното становище, легитимирани да обжалват определението на съда по

обезпечение на иска са единствено молителя и ответника, но не и трети лица, които твърдят, че са засегнати от допуснатото обезпечение /определение № 445 от 25.06.2010 г. по ч.т.д.№ 261/10 г. на ВКС, II т.о., определение № 271 от 02.07.2012 г. по ч.гр.д.№ 306/12 г. на ВКС, II г.о., определение № 160 от 28.02.2013 г. по ч.т.д.№ 1063/13 г. на II т.о./. Различна е застъпената теза в определение № 642 от 07.12.2012 г. по ч.гр.д.№ 401/12 г. на ВКС, I г.о., според което в определени случаи интерес от обжалване на определението за допускане на обезпечението възниква и за трети за обезпечителното производство лица- например когато обезпечителната мярка е насочена върху имуществено право, което не принадлежи на ответника, тъй като по този начин неоснователно се ограничава правната сфера на трето за процеса лице. Според определение № 596 от 17.10.2011 г. по ч.гр.д.№ 554/11 г. на ВКС, IV г.о., когато е допусната обезпечителна мярка „спиране на изпълнението”, процесуално легитимиран да обжалва това определение не е ответникът по иска и длъжник по изпълнението, чиято правна сфера не се засяга от спирането, а вискателят по изпълнителното дело, който може да не е страна по обезпечения иск.

- 6. Как се доказва, че е предявен иска в определения от съда срок в хипотезата на чл.390, ал.3 във връзка с ал.1 ГПК.** По въпроса е налице противоречива практика на състави на ВКС, постановена по реда на чл.274, ал.3 ГПК. Според едното становище, тежестта да докаже предявяването на бъдещия иск в дадения от съда срок е върху молителя и същият е длъжен не само да предяви иска в срок, но и да представи пред съда, допуснал обезпечението, доказателства за това. В противен случай съдът служебно отменя обезпечението, при което представянето на доказателствата за предявяване на иска пред въззивния съд в производството по подадена частна жалба срещу определението за отмяна на обезпечението, не обуславя отменяване на същото /определение № 257 от 28.04.2009 г. по ч.т.д.№ 278/09 г. на ВКС, II т.о./. Друго становище е застъпено в определение № 653 от 25.11.2011 г. по ч.гр.д.№ 603/11 г. на ВКС, III г.о., според което съдът не следва да отменя обезпечението, макар и молителят да не е представил пред него доказателства за предявяване на бъдещия иск в определения срок, ако на съда е служебно известно, че искът е предявен в срок. Според изложените мотиви към определението, представянето на доказателствата за това пред въззивния съд сочат на възможност първоинстанционният съд, допуснал обезпечението, служебно да узнае за предявяването на иска, при което определението за отмяна на обезпечението по чл.390, ал.3, изр.2 ГПК следва да бъде отменено. В същия смисъл е и определение № 684 от 27.11.2009 г. по ч.гр.д.№ 183/09 г. на IV г.о.,

според което при липса на представени доказателства за предявяване на иска в определения срок, съдът служебно отменя обезпечението, освен когато му е служебно известно, че искът е предявен в срок.

С оглед горното, предоставяме на Вашата преценка дали в изпълнение на правомощията Ви по чл.125 ЗСВ да предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговски колегии на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по посочените въпроси.

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА ТЪРГОВСКА
КОЛЕГИЯ:**

/Таня Райковска/

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ:**

/Красимир Влахов/